

ASSIGNATURA:	GENOMA HUMÀ I NOUS AVANÇOS EN RECERCA, DIAGNÒSTIC I TRACTAMENT
MATÈRIA:	BIOTECNOLOGIA
DEPARTAMENT:	CIÈNCIES FISIOLÒGIQUES I
UNITAT:	FISIOLOGIA HUMANA
CRÈDITS TOTALS:	6
COORDINACIÓ:	DR. R. OLIVA I VIRGILI
PROFESSORAT:	DR. R. OLIVA

OBJECTIUS GENERALS

- La informació derivada de la seqüència del Genoma té fortes implicacions per a la recerca, prevenció, diagnòstic, pronòstic i tractament de les malalties. Es pretén donar a conèixer la estratègia seguida en l'anàlisi del genoma humà, i els resultats derivats del projecte Genoma.
- El ràpid avanç que es produeix en aquest camp augmenta la importància de la capacitat d'auto-aprenentatge i consulta. Per tant es pretén que es coneguin les eines per poder accedir a través d'internet i consultar l'estat actual de coneixements sobre qualsevol aspecte de la genètica.
- Aconseguir que l'estudiant conegui les principals estratègies disponibles en recerca biomèdica relacionades amb la genètica.
- Es de esperar que en haver cursat la optativa l'estudiant estigui familiaritzat amb les últimes metodologies frontera disponibles pel diagnòstic biomèdic i tractament de les malalties.
- S'espera que aquesta assignatura ajudi als estudiants en la comprensió de les bases moleculars, del diagnòstic i del tractament de malalties que es tractaran en la resta de cursos de llicenciatura.
- Finalment s'espera que aquesta assignatura ajudi als futurs llicenciats en la recerca i interpretació d'informació derivada de l'anàlisi del Genoma en la seva feina assistencial o de recerca.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

En acabar el curs l'estudiant haurà de ser capaç de:

- Conèixer l'estat actual dels coneixements derivats de l'anàlisi del genoma i ésser capaç d'accedir a la informació a través de Internet i aplicar els recursos disponibles per a la descripció d'un gen concret diferent per a cada estudiant.
- Explicar a grans trets l'evolució del genoma i d'alguns grups de gens.
- Explicar les bases metodològiques de les estratègies d'anàlisi del genoma.
- Conèixer les bases de les noves estratègies de tractament
- Presentar oralment i per escrit un article de recerca original sobre un avanç en recerca, diagnòstic o noves estratègies de tractament.
- Establir un debat sobre les directrius bàsiques bio-ètiques i jurídiques en matèria de diagnòstic genètic, recerca i terapia.

TEMARI

1. El genoma humà i estructura i evolució dels gens.

Concepte de genoma. Nombre i distribució dels gens. Seqüències repetitives; distribució i funció. Variació als nivells cromosòmic, cel·lular, de l'organisme i mundial. Concepte de gen. Estructura del gen humà típic. Grandària. Còpies. Elements reguladors. Evolució del genoma.

2. Bases metodològiques en genètica molecular.

Extracció d'àcids nucleics. Enzims de restricció. Polimerases. Recombinants. Electroforesis. Síntesi de oligonucleòtids. Hibridació. PCR. Southern. Northern. Seqüenciació del DNA. Noves metodologies: DNA chip i microarrays. Proteòmica.

3. Resultats derivats del Projecte Genoma.

Estratègies en el projecte Genoma. Cronologia. Mapes físics i genètics. Contigs (genoteques ordenades). Seqüenciació i identificació de gens. Resultats derivats de la seqüència del genoma.

4. Fonts de documentació, bancs de dades i anàlisi de seqüències.

Estratègies de documentació. Bancs de dades d'informació genòmica i proteòmica, On Line Mendelian Inheritance in Man (OMIM), programes d'anàlisi de seqüències disponibles en la xarxa.

5. Estratègies en la recerca de gens responsables de malalties.

Genètica bioquímica. Mapes genètics i anàlisi de lligament en la recerca de gens mutants. Polimorfismes. Anàlisi de lligament. Estudis d'associació. Aplicacions de la proteòmica i dels microarrays a la recerca. Estudis funcionals i models de malalties. Ratolins transgènics i RNAs de interferència.

6. Estratègies en el diagnòstic genètic.

Citogenètica, genètica bioquímica i genètica molecular. Noves fronteres en el diagnòstic genètic: aplicacions del DNA chip, dels microarrays i de la proteòmica.

7. Teràpia gènica, producció de medicaments recombinants i iRNAs.

Enfocs terapèutics. Teràpia ex vivo i teràpia in vivo. Cèl·lules diana. Vector ideal. Adenovirus. Virus adeno-associats. Retrovirus. Herpes-Virus. Vecors no virals: Mètodes de transferència fisicoquímica: microinjecció, canó de gens, electroporació. Complexes plàsmid liposoma. Estratègies antisentit i RNAs d'interferència (iRNA).

9. Resultats assolits en protocols de teràpia gènica.

Dèficit de adenosin desaminasa (ADA). Evaluació i seguiment de la intervenció: detecció del gen transferit, detecció de l'expressió del gen transferit, i detecció de la funció dels gens transferits. Respostes terapèutiques assolides en la hipercolesterolemia familiar, càncer, fibrosis quística, i en els trastorns de la coagulació.

10. Farmacogenòmica.

Variabilitat gènica i resposta a fàrmacs. Farmacogenètica i farmacogenòmica. Exemples de medicaments amb efecte dependent del genotip. Estratègies pel desenvolupament futur de fàrmacs.

11. Cultiu i diferenciació in vitro i criopreservació de cèl·lules.

Criopreservació de cèl·lules i aplicacions. Tècniques de reproducció assistida. Transplantament d'òrgans i de progenitors hematopoètics. Diferenciació in vitro de cèl·lules mare.

12. Ètica i legislació en genètica i en les noves estratègies terapèutiques.

Directrius de la UNESCO. Legislació als Estats Units. Legislació Europea. Legislació Espanyola.

AVALUACIÓ

Contingut, procediment i criteris de qualificació

- Contarà sobre tot el treball desenvolupat durant el curs (60%). Es valorarà l'assistència a classe (10%), la presentació del treball en grup (20%), la presentació del treball individual (20%) i l'interès i la participació a classe (10%).

- Un examen final de l'assignatura que contribuirà en un 40% a la nota final consistent en un test d'elecció múltiple amb 40 preguntes.
- L'aprovat estarà en un 60% del barem global.

RECURSOS D'APRENTATGE I METODOLOGIA DOCENT

Classes teòriques

- Presentació per part del professor de les principals bases metodològiques i avenços i lliurament als alumnes d'un llistat d'articles rellevants.

Classes d'activitats d'aplicació i pràctiques

- Selecció per part dels estudiants d'un article de recerca que hauran de llegir i presentar oralment i per escrit. Aquesta activitat podrà ésser realitzada i presentada en petits grups.
- Assignació a cada estudiant d'una seqüència de DNA amb la que s'haurà d'identificar a quin gen correspon i quina es la seva informació funcional, evolutiva i mèdica disponible. Per a realitzar aquesta tasca caldrà fer recerca a través d'Internet amb les principals bases de dades del genoma. L'exposició d'aquest treball serà individual.
- Discussió final.

Referències Bibliogràfiques

Durant el curs es lliurarà una relació de referències de llibres i de revistes especialitzades.

Accés a diverses revistes especialitzades a través de Pubmed i consulta dels articles originals.

Accés i consulta dels continguts de l'OMIM (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/>).

REQUISITS D'APRENTATGE

Haver superat les assignatures de Principis de Bioquímica, Biologia Cel·lular, i Biologia del Desenvolupament. Coneixement d'anglès suficients per llegir articles científics poder consultar la informació de les bases de dades accessibles via Internet.